

Sygn. akt **I ACa 546/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSA Maciej Rozpędowski /spr./**

Sędziowie: **SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga,**

SA Jacek Nowicki

Protokolant: **st. sekr. sąd. Katarzyna Kaczmarek**

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.**

przeciwko **Z. P. i T. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 28 marca 2018 r. sygn. akt XVIII C 1170/17

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 4.050 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Maciej Rozpędowski Jacek Nowicki

I ACa 546/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie z powództwa (...) SA z siedzibą w P. przeciwko Z. P. i T. K. o zapłatę utrzymał w mocy w całości wydany przez Sąd Okręgowy w Poznaniu pod sygnaturą akt XVIII Nc 95/17 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia (...), zasądając od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wywołanych wniesieniem przez pozwane zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia i rozważania:

Powódka (...) SA z siedzibą w P., pozwem z dnia(...) złożonym do sądu w dniu (...) wniosła o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla solidarnie od pozwanych J. M., Z. P. i T. K. kwoty 121.319,18 zł

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia (...) do dnia zapłaty. Nadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanych na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż posiada weksel bez protestu wystawiony dnia (...) przez pozwanego J. M. i poręczony przez pozwane Z. P. i T. K.. Termin płatności upłynął (...)Pozwani do dnia wniesienia pozwu nie zapłacili powódce dochodzonej należności i to pomimo przedstawienia weksla do wykupu. Powódka wskazała, że weksel stanowiący podstawę dochodzonego roszczenia był wekslem gwarancyjnym in blanco wystawionym przez pozwanego J. M. na zabezpieczenie wszelkich ewentualnych roszczeń, jakie mogły powstać z umowy współpracy z dnia (...) Na podstawie art. 32 ustawy pozostałe pozwane - poręczyciele wekslowi odpowiadają tak samo jak wystawca weksla.

Prawomocnym zarządzeniem z dnia (...) przewodniczący zwrócił pozew w stosunku do pozwanego J. M..

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia (...) Sąd Okręgowy nakazał pozwanym Z. P. i T. K., aby zapłaciły solidarnie powódce z weksla kwotę 121.319,18 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia (...)do dnia zapłaty oraz kwotę 5.134 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego - w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wniosły w tymże terminie zarzuty.

Pismem z dnia (...) pozwane wniosły zarzuty od powyższego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym. Pozwane zaskarżyły nakaz zapłaty w całości i wniosły o jego uchylenie oraz oddalenie powództwa. Nadto, wniosły o zasądzenie od powódki na ich rzecz zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwane zakwestionowały prawidłowość wystawienia weksla, w szczególności zaś wskazaną w nim kwotę. Pozwane podniosły, że zarówno pozew, jak i wezwania do wykupu weksla

I ACa 546/18

z dnia (...)nie wskazują konkretnych podstaw wysokości należności powódki względem J. M., a zarazem jego poręczycieli. Pozwane wskazały, że J. M. wyartykułował swoją niezgodę na proponowane rozliczenie, wskazując na braki w dokumentacji oraz uchybienia w procedurze rozliczenia zamykanej kwoty. Uwagi te zostały jednak przez powódkę zignorowane. Zdaniem pozwanych, weksel został wypełniony niezgodnie z oświadczeniem wekslowym, a tym samym nie może być podstawą wydania nakazu zapłaty przeciwko pozwanym. Pozwane zwróciły wreszcie uwagę na różnicę między kwotą dochodzoną pozwem a tą, której zapłaty powódka domagała się wcześniej.

Postanowieniem z dnia(...)sąd wstrzymał wykonanie wydanego w sprawie nakazu zapłaty.

W piśmie z dnia 18 września 2017 r. powódka ustosunkowała się do zarzutów strony pozwanej, jak również przedstawiła wyliczenie dochodzonej pozwem kwoty.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu (...) J. M. zawarł z powódkę (działającą wówczas jeszcze w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) umowę współpracy. W związku z zawarciem tej umowy J. M. nabywał od powódki towary i usługi na potrzeby prowadzonych przez siebie pod logo powódki sklepów w G.. W celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z powołanej wyżej umowy J. M. podpisał i wręczył powódce weksel in blanco. Pod jego podpisem na wekslu podpisały się również pozwane Z. P. i T. K., każdorazowo z adnotacjami, że poręczają za wystawcę. Do powyższego weksla została sporządzona deklaracja wekslowa (oświadczenie wekslowe), zgodnie z którą posiadacz weksla, tj. (...) Spółka z o.o. z siedzibą w P. będzie uprawniony do wypełnienia weksla na kwotę wszelkich wymagalnych zobowiązań wobec (...) Spółki z o.o. wynikających z umowy współpracy z dnia (...) w tym w szczególności z tytułu zakupu towarów handlowych lub świadczenia usług, wraz z należnościami ubocznymi. Nadto posiadacz weksla uprawniony będzie do wypełnienia tego weksla według własnego uznania, w zakresie daty i miejsca wystawienia, daty i miejsca płatności, nazwy i siedziby posiadacza jako remitenta oraz do opatrzenia weksla według własnego uznania klauzula domicylu, bez protestu. Wypełniony weksel, posiadacz weksla będzie uprawniony przedstawić do zapłaty, a w przypadku niezapłacenia sumy wekslowej przez wystawcę lub poręczycieli w terminie siedmiu dni od daty wezwania, wystąpić do sądu o wydanie nakazu zapłaty bez protestu. Wezwanie do zapłaty kwoty wymagalnych zobowiązań, wystawca, jak i poręczyciele

traktują jako przedstawienie weksla do wykupu. Pozwane jako poręczyciele wekslowi wyrazili zgodę na treść powyższej deklaracji wekslowej. Na poręczenie weksla przez pozwaną Z. P. wyraził zgodę również jej mąż.

W okresie współpracy J. M. nabył od powódki towary i usługi na łączną kwotę 6.435.546,47 zł, umniejszoną następnie o wartość not w kwocie 76.580,29 zł. Wskazana wyżej należność została następnie przez powódkę umniejszona o wartość faktur VAT korekt w kwocie 803.954,52 zł (uwzględniających wartość towarów odkupionych od J. M. przez powódkę po rozwiązaniu powołanej wyżej umowy - po zakończeniu umowy współpracy towar pełnowartościowy został przejęty przez powódkę i rozdysponowany na inne sklepy, zaś towar niepełnowartościowy obciążał J. T.

I ACa 546/18

M. i stanowił jego stratę), kwotę kompensat w wysokości 289.059,49 zł (w związku z kompensatą wzajemnych wierzytelności) oraz kwotę 5.139.583,46 zł (tytułem wpłat dokonanych przez J. M. m.in. na poczet obciążeń z tytułu zakupu towarów od powódki).

Po zakończeniu umowy współpracy (co nastąpiło (...), w związku z powstaniem zadłużenia po stronie ajenta, powołany wcześniej weksel in blanco został wypełniony miejscem wystawienia -G., datą wystawienia - (...), datą płatności - (...)sumą wekslową - 121.319,18 zł, miejscem płatności - P. i oznaczeniem remitenta - (...) Spółka z o.o. z/s w P..

Pismami z dnia 20 stycznia 2017 r. powódka wezwała wystawcę weksla i pozwane (jako poręczycieli) do zapłaty w terminie do dnia (...)r. sumy wekslowej w kwocie 121.319,18 zł.

Z dniem 9 lutego 2017 r. (...) Spółka z o.o. uległa przekształceniu w (...) SA.

Stan faktyczny sprawy Sąd I instancji ustalił na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów, które uznał za wiarygodne, przywołując te dowody w uzasadnieniu swego orzeczenia.

Sąd Okręgowy nie prowadził postępowania dowodowego w szerszym zakresie, albowiem strony się tego nie domagały (por. oświadczenia pełnomocników stron złożone na rozprawie w dniu 19 marca 2018 r. - k. 263), a i Sąd nie znalazł podstaw, aby postępowanie dowodowe uzupełnić z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył w pierwszej kolejności, że weksel, na którym powódka oparła żądanie pozwu był wekslem własnym in blanco, wystawionym przez J. M. jako wierzyciela wekslowego (remitenta). Weksel ten jest wekslem ważnym, gdyż zawiera wszystkie elementy wymagane przepisem art. 101 ustawy z dnia (...)Prawo wekslowe. Powódkę i wystawcę weksla, jak również poręczycieli wekslowych (pozwane) wiązała deklaracja wekslowa złożona do akt przez powódkę. Przepis art. 10 Prawa wekslowego nie wymaga żadnej szczególnej formy porozumienia wekslowego, które może zatem być zawarte na piśmie, czy ustnie, w sposób wyraźny, bądź nawet dorozumiany.

Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z przepisem art. 30 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego, zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba podpisana na wekslu. Poręczenie oznacza się wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoznacznym i podpisuje je poręczyciel. Poręczenie może być napisane na przedniej lub na odwrotnej stronie weksla, przy czym sam podpis na przedniej stronie wekslu uważa się za udzielenie poręczenia, wyjąwszy gdy jest to podpis wystawcy lub trasata. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę.

Nie ulegało do Sądu I instancji wątpliwości, że pozwane Z. P. i T. K. poręczyły za zapłatę przedmiotowego weksla przez wystawcę czyli J. M., składając swoje podpisy pod podpisem wystawcy, każdorazowo również pod oświadczeniem „poręczam za wystawcę”. Okoliczność ta nie była sporna między stronami.

I ACa 546/18

Zgodnie z art. 47 Prawa wekslowego, kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Posiadacz może dochodzić roszczeń przeciw jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali. W myśl zaś przepisu art. 32 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego, poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Awalistom przysługują zatem takie same zarzuty w stosunku do pierwszego posiadacza weksła in blanco, jakie przysługiwałyby wystawcy tego weksła. Z wykładni art. 10 Prawa wekslowego, który stanowi, że jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa, a contrario wynika natomiast, że wystawca weksła in blanco może powoływać wobec posiadacza weksła własnego, który nie został puszczony w obieg, wszystkie zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego. Z tego względu dopuszczalnym jest podnoszenie również przez awalistę zarzutu wypełnienia weksła niezgodnie z porozumieniem.

Przepis art. 10 Prawa wekslowego reguluje dopuszczalny zakres zarzutu niezgodnego z porozumieniem uzupełnienia weksła, nie ma jednak na celu podważania abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. Powołany przepis osłabia odpowiedzialność dłużnika wekslowego przez umożliwienie mu odwołania się w drodze wyjątku do stosunku osobistego łączącego wystawcę weksła i remitenta w drodze zarzutów dopuszczonych przez prawo wekslowe. Ze względu na ścisłe powiązanie weksła in blanco z porozumieniem stron co do jego uzupełnienia pozwany w procesie wekslowym może się bronić zarzutami, że uzupełnienie weksła, stanowiącego podstawę powództwa, nastąpiło niezgodnie z udzielonym przez niego upoważnieniem. Zarzuty takie mogą być podnoszone bez żadnych ograniczeń, jeżeli powodem jest bezpośredni odbiorca weksła in blanco. Konstrukcja rozważanego przepisu wpływa jednak na rozkład ciężaru dowodu w procesie, w którym powód dochodzi należności z weksła. Przepis ten obciąża dłużnika wekslowego ciężarem udowodnienia okoliczności w nim wymienionych w celu zwolnienia się ze zobowiązania wekslowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 marca 2015 r., I ACa 844/14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2016 r., V CSK 519/15). Obejmuje to również spoczywający na dłużniku wekslowym obowiązek dowodowy wykazania, że suma wekslowa nie została należycie ustalona. Suma, jaką powód wpisał na wekslu, może być kwestionowana jako wpisana niezgodnie z deklaracją wekslową. Strona może dowodzić, że zobowiązanie pozwanego nie istnieje lub istnieje w innej wysokości, jednakże to pozwanego obciąża ciężar dowodu w tym zakresie. Nie wystarczy wobec tego samo jego twierdzenie, że suma wpisana na wekslu jest niezgodna z łączącym strony zobowiązaniem. Powód, który posiada podpisany przez pozwanego weksel i wypełnia go na podstawie deklaracji wekslowej, nie musi zaś niczego dowodzić, gdyż jego roszczenie wynika z samego weksła (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2013 r., I CSK 763/12).

Mając powyższe na uwadze, Sąd I instancji stwierdził, że to pozwane powinny udowodnić istnienie okoliczności decydujących o trafności podnoszonych przeciwko wekslowi zarzutów, zmierzających do stwierdzenia, że weksel nie został wypełniony zgodnie z porozumieniem wekslowym. W toku procesu pozwane obowiązkowi temu, zdaniem Sądu Okręgowego, jednak nie sprostaly.

I ACa 546/18

Pozwane zarzuciły nieprawidłowe określenie sumy wekslowej. Sąd Okręgowy zauważył, że naruszenie upoważnienia do uzupełnienia weksła in blanco poprzez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel został wręczony, nie skutkuje nieważnością weksła, a jedynie powoduje, że osoba na nim podpisana staje się zobowiązana w granicach, w jakich tekst weksła jest zgodny z upoważnieniem (tak np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie, I ACa 1575/14). Pozwane nie udowodniły w toku procesu niezgodności ustalenia sumy wekslowej z deklaracją wekslową.

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty, w piśmie z dnia (...) powódka przedstawiła sposób wyliczenia sumy wekslowej. I tak, powódka wyjaśniła, że dostarczyła współpracującemu z nią J. M. towary i usługi o wartości 5.631.591,95 zł (6.435.546,47 zł - 803.954,52 zł). Sumę tę umniejszono następnie o kwoty 289.059,49 zł (z tytułu dokonanych kompensat), 76.580,29 zł (noty) i 5.139.583,46 zł (z tytułu dokonanych wpłat). Wynik tego obrachunku odpowiada kwocie 126.368,71 zł (a nie - jak wskazała powódka - 121.319,18 zł). Nie miało to jednak, zdaniem

Sądu Okręgowego, istotnego znaczenia w niniejszej sprawie, albowiem powódka i tak dochodziła zasądzenia na jej rzecz kwoty niższej. Przedstawione przez powódkę wyliczenie zostało dodatkowo udokumentowane dokumentami księgowymi.

Strona pozwana nie zakwestionowała zarówno złożonej przez powódkę dokumentacji księgowej, jak i przedstawionego przez powódkę wyliczenia zadłużenia wystawcy weksla. Pozwoliło to Sądowi Okręgowemu, na podstawie art. 230 k.p.c., uznać twierdzenia powódki w tym zakresie za przyznane. Co więcej, strona pozwana nie zgłosiła również wniosku np. o dowód z opinii biegłego, który mógłby ewentualnie zmierzać do wykazania nieprawidłowości w rozliczeniach dokonanych przez powódkę. Sąd I instancji zauważył również, że podstawy do ich zakwestionowania nie mogły stanowić zeznania J. M. (wystawcy weksla), przesłuchanego w niniejszej sprawie w charakterze świadka. Zeznania te cechowały się wysokim stopniem ogólności, nie odnosiły się konkretnie do szczegółowych wyliczeń, ograniczając się w zasadzie wyłącznie do zaprezentowania subiektywnych ocen i wątpliwości. Należało zatem skonstatować, że pozwane nie wykazały swoich twierdzeń co do nieprawidłowego dokonania przez powódkę wzajemnych rozliczeń stron umowy o współpracę. W konsekwencji, pozwane musiały obciążyć skutki bierności dowodowej w tym zakresie.

Według Sądu I instancji uznać zatem należało, że zadłużenie J. M. wynikające z powołanej wcześniej umowy odpowiada kwocie 126.368,71 zł. Pozwane, jako poręczyciele wekslowi, odpowiadają solidarnie z nim za zapłatę tej kwoty. Skoro zaś powódka domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty niższej, wobec treści art. 321 § 1 k.p.c., sąd tym żądaniem był związany i w konsekwencji zasądzeniu solidarnie od pozwanych na rzecz powódki podlegała kwota dochodzona pozwem.

W ocenie Sądu Okręgowego na przeszkodzie uwzględnieniu powództwa nie stała przy tym okoliczność, że w niniejszym postępowaniu nie występował w charakterze pozwanego wystawca weksla. Jak to już wcześniej wskazano, pozwane - jako poręczyciele - odpowiadają z nim solidarnie za jego zobowiązanie, zaś od uznania powódki zależy od którego z dłużników dochodzić będzie spełnienia świadczenia.

IACa 546/18

Zdaniem Sądu I instancji nie miały również racji pozwane podnosząc, że przed wszczęciem postępowania powódka domagała się zapłaty innej kwoty niż dochodzona pozwem. Treść załączonych do pozwu wezwań do zapłaty wskazuje, że opiewały one na taką samą kwotę, jakiej powódka dochodzi w niniejszym postępowaniu.

Sąd Okręgowy wskazał również, iż przed dniem wyrokowania a po dacie wystawienia weksla doszło do przekształcenia (...) Spółki z o.o. (widniejącej na wekslu jako remitent) w (...) SA. Wobec treści art. 553 § 1 k.s.h., powódce przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej.

Zgodnie z art. 496 k.p.c., w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyła i orzeka o żądaniu pozwu. Mając na uwadze, że pozwane zaskarżyły nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w całości, a ich zarzuty zostały uznane za bezzasadne, w punkcie 1. wyroku, sąd okręgowy utrzymał wydany w niniejszej sprawie nakaz zapłaty (uwzględniający powództwo w całości) w całości w mocy. Podstawę solidarnej odpowiedzialności pozwanych stanowił przepis art. 47 Prawa wekslowego, zgodnie z którym, kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie.

Orzeczenie o odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej należności ma podstawę w art. 481 § 1 i 2 k.c. Termin płatności weksla został oznaczony przez powódkę, zgodnie z deklaracją wekslową, na dzień 6 lutego 2017 r., a zatem od dnia następnego należne są powódce od pozwanych odsetki ustawowe za opóźnienie.

Utrzymanie nakazu zapłaty w całości w mocy oznacza, że pozostaje w mocy również zawarte w nakazie zapłaty rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Rozstrzygnięcie to oparte jest na przepisach art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 105 § 2 k.p.c., zaś na zasądzonej w nakazie zapłaty od pozwanych na rzecz powódki należność z

tytułu zwrotu kosztów procesu składają się: czwarta część opłaty sądowej od pozwu w kwocie 1.517 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł (ustalone zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych), co stanowi łącznie 5.134 zł. Złożenie przez pozwanych zarzutów od nakazu zapłaty spowodowało jednak powstanie po stronie powodowej dalszych kosztów zastępstwa procesowego. Zgodnie bowiem z § 3 ust. 2 powołanego wyżej rozporządzenia, w przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu lub zarzutów opłatę ustala się na zasadach ogólnych, która - mając na uwadze wartość przedmiotu sporu - wynosi w niniejszej sprawie 5.400 zł (§ 2 pkt 6 rozporządzenia). W konsekwencji na podstawie tychże przepisów, a nadto na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 105 § 2 k.p.c., w punkcie 2. wyroku, sąd zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 1.800 zł (5.400 - 3.600) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wywołanych wniesieniem przez pozwanych zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

I ACa 546/18

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożyły pozwane, zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucając naruszenie prawa procesowego, przepisu art. 233 § 1 kpc w postaci dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, a polegającej na:

- przyznaniu waloru wiarygodności twierdzeniom powódki w zakresie prawidłowej wzajemnych rozliczeń podwoda oraz ajenta J. M., mimo artykułowanych przez stronę pozwaną poważnych zastrzeżeń co do wartości tychże z uwagi na nieautoryzowane wywożenie towaru ze sklepów objętych umową, bez uwzględniania tego faktu w saldzie obrotów kontrahentów umowy partnerskiej,

- pominięcie wartości relacji świadka J. M. przesłuchanego w sprawie bez podania konkretnych po temu przyczyn, mimo iż były one wartościowe z uwagi na fakt organoleptycznego wręcz styku z sytuacją faktyczną będącą kanwą późniejszego sporu.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżące wniosły o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, względnie, w przypadku zajścia podstaw do tego uchylenie zaskarżonego wyroku i oddaleniu powództwa w całości, a także o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanych solidarnie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanych jest bezzasadna.

Sąd odwoławczy podziela dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne oraz wywiedzione z tych ustaleń wnioski prawne. Zarzuty apelacyjne pozwanych nie podważają prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Odnosząc się do apelacyjnego zarzutu pozwanych naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc należy wskazać, że dla skutecznego podniesienia zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc niezbędne jest wykazanie przez skarżące, że Sąd I instancji naruszył granice swobodnej oceny dowodów.

Według Sądu odwoławczego takiego zarzutu apelujące skutecznie nie wykazały.

W wyroku z dnia 31 sierpnia 2005 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu (I ACa 456/05, niepublikowane) wskazał, że „ocena mocy i wiarygodności dowodów, przeprowadzona w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia, mogłaby być skutecznie podważona w postępowaniu odwoławczym tylko wówczas, gdyby wykazano, że zawiera ona błędy logiczne, wewnętrzne sprzeczności, jest niepełna itp.”, podnosząc podobnie w wyroku z dnia 24 maja 2005 r. (I A Ca 1098/04, niepublikowane), że „dokonywanie oceny dowodu przez Sąd I instancji bez naruszenia

IACa 546/18

zasad logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów”. W wyroku z dnia 7 października 2005 r. (IV CK 122/05) Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że „jeżeli wnioski wyprowadzone przez sąd orzekający z zebranego materiału dowodowego są logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, ocena tego sądu nie narusza przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i musi się ostać, choćby z materiału tego dawały się wysnuć również wnioski odmienne. Tylko wówczas, gdy brakuje logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych związków przyczynowo - skutkowych, przeprowadzona przez sąd orzekający ocena dowodów może być skutecznie podważona”.

W szczególności prawidłowa jest ocena Sądu Okręgowego zeznań świadka J. M.. Zeznania wskazanego świadka poza przedstawieniem okoliczności związanych z prowadzoną w latach 2011 – 2015 działalnością gospodarczą świadka oraz zakończenia współpracy z powódką, jak to zasadnie ocenił Sąd Okręgowy, cechowały się wysokim stopniem ogólności, nie odnosząc się do szczegółowych wyliczeń powódki, obejmując zasadniczo oceny i zastrzeżenia świadka, względnie w zakresie części okoliczności jego spekulacje np. w zakresie ilości towaru zabranego ze sklepu prowadzonego przez świadka. Ponadto zgodnie z przepisem art. 233 § 1 kpc Sąd ocenia nie tylko wiarygodność dowodów lecz również ich moc dowodową, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Należy wobec tego stwierdzić, iż moc dowodowa ogólnikowych zeznań J. M. jest znikoma w porównaniu do dokumentacji złożonej przez powódkę na poparcie dokonanych wyliczeń zadłużenia, która to dokumentacja nie została zakwestionowana przez pozwane. Należy również zauważyć, że powódka po przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadka J. M., wobec zarzutów świadka dotyczących wywozu towaru z zamykanego sklepu, przedstawiła dowody w postaci dokumentów (...) z końca lutego 2015 r. z podpisami świadka, przedstawiając dokumenty pełnomocnikowi pozwanych przed terminem rozprawy z dnia (...) Na rozprawie w dniu(...) pełnomocnik pozwanych oświadczył, że nie domaga się uzupełnienia postępowania dowodowego. Wobec tego zarzut apelacyjny pozwanych w zakresie rzekomo nieautoryzowanego wywozu towarów ze sklepów objętych umową, bez skutecznego zakwestionowania wskazanych powyżej dowodów z dokumentów, jest bezzasadny.

Pomimo, jak twierdzą apelujące, „organoleptycznego wręcz styku z sytuacją faktyczną będącą kanwą późniejszego sporu” świadka J. M., a także mimo iż świadek ten osobiście prowadził działalność gospodarczą, z której wynikało przedmiotowe zadłużenie, dysponując jako przedsiębiorca wiedzą w zakresie dokonywania rozliczeń tego rodzaju działalności, poza ogólnikowymi zarzutami wobec powódki, bez oparcia ich na właściwej dokumentacji rachunkowej, nie potrafił rzeczowo odnieść się do rozliczeń przedstawionych przez powódkę.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że ocena zebranych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, dowodów i ustalenie na tej podstawie okoliczności faktycznych dokonana przez Sąd I instancji jest prawidłowa, mieszcząc się w granicach swobodnej oceny dowodów i została przeprowadzona zgodnie ze wskazanymi wyżej zasadami.

IACa 546/18

Sąd I instancji także prawidłowo ocenił rozkład ciężaru dowodu w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, sprawę w której został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w oparciu o przedstawiony przez stronę powodową weksel, zasadnie stwierdzając, iż pozwane nie wykazały swych twierdzeń co do dokonania przez powódkę nieprawidłowego rozliczenia umowy zawartej z J. M., a tym samym nieprawidłowego wypełniania weksla. Swoje twierdzenia powódka oparła o przedstawioną dokumentację księgową, którą Sąd Okręgowy uznał za wiarygodną, stąd obowiązkiem skarżących było przedstawienie wiarygodnych, o odpowiedniej mocy dowodowej, dowodów na poparcie swoich zarzutów wobec objętych pozwem żądań strony powodowej. Temu obowiązkowi pozwane nie sprostały.

Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił sytuację procesową pozwanej T. K. i znaczenie dla przeprowadzenia niniejszego postępowania schorzenia, którym została dotknięta pozwana po udzieleniu pełnomocnictwa, w sytuacji gdy nie zostały do dnia zamknięcia rozprawy podjęte jakiegokolwiek czynności prawne mogące wpływać na sytuację prawną

pozwanej. Z tą oceną Sąd Apelacyjny się zgadza dodając w uzupełnieniu zasadnych rozważań Sądu I instancji, że w niniejszej sprawie występują dwie pozwane znajdujące się w identycznej sytuacji faktycznej i prawnej, którym przysługują te same zarzuty, reprezentowane przez tego samego pełnomocnika, stąd wszelkie czynności procesowe wywołują ten sam skutek wobec obu pozwanych. Ponadto z zeznań świadka J. M. wynika, że obie pozwane nie brały udziału w prowadzeniu działalności gospodarczej świadka, stąd ewentualne przesłuchanie pozwanych, w tym T. K., nie wniosłoby do sprawy nic co miałyby istotne znaczenie dla wyniku procesu, a zgodnie z przepisem art. 227 kpc przedmiotem dowodu są jedynie fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności sprawy oraz rozważania Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 385 kpc oddalił apelację pozwanych jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego odpowiednio do jego wyniku, w stosunku do powoda przegrywającego postępowanie apelacyjne, orzeczono na podstawie przepisów art. 98 §§ 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. , art. 105 § 2 kpc i §§ 2 pkt 6 w zw. § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015. 184 ze zmianami).

Sąd Apelacyjny nie stwierdził podstaw do zastosowania w postępowaniu apelacyjnym wobec skarżących przepisu art. 102 kpc i odstąpienia od obciążenia pozwanych obowiązkiem zwrotu kosztów poniesionych przez powódkę. Ocenie Sądu powinny podlegać w ramach wskazanej regulacji przede wszystkim charakter i okoliczności sprawy oraz jej przebieg, a te nie dają podstaw do przyjęcia, iż w rozpoznawanej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, stanowiący podstawę do rozważenia odstąpienia od obciążenia pozwanych kosztami postępowania należnymi powódce z uwagi na wynik postępowania apelacyjnego. Kwestie sytuacji majątkowej czy zdrowotnej mają charakter uzupełniający w omawianej ocenie. Należy ponadto mieć na uwadze, że pozwane mimo zapoznania się z treścią orzeczenia Sądu I instancji oraz rzeczą, zawartą w uzasadnieniu wyroku, argumentacją Sądu Okręgowego, z której wynika zasadność dochodzonego przez powódkę roszczenia i przyczyny, ze względu na które Sąd I instancji uznał twierdzenia

IACa 546/18

pozwanych za niewykazane, zdecydowały się na wywiedzenie środka odwoławczego, do czego oczywiście pozwane były uprawnione, jednakże powinny liczyć się z tym, iż w przypadku nieuwzględnienia apelacji będą obciążone obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego przeciwnikowi.

W zamknięciu rozprawy przez Sąd Okręgowy nastąpiła kolejna zmian formy prawnej prowadzonej przez powódkę działalności, udokumentowana przez powódkę informacją z Krajowego Rejestru Sądowego, którą to zmianę Sąd Apelacyjny uwzględnił w swym orzeczeniu.

SSA Małgorzata Mazurkiewicz – Talaga SSA Maciej Rozpędowski SSA Jacek Nowicki

--	--	--